

Ilmari Saarinen

C
SII

Punaiset
liinat

C
SII

Jalmari Saarinen

960394 kr.
**Punaiset
liinat**

Runoja.

KARJALAN KIRJAKUSTANTAMO
PETROSKOI — 1966

Кабинет
переведения

КАССР
публичная библиотека

VAPPU

Kas jo punertaa pilvet,
kajon kultaista rappua
nousee aurinko

tervehtäen

kevään kaunista Vappua.
Tuuli herää,

se aamurakas

yli kaupungin kiirehtää.
Jälleen toukokuu,

toiveiden aika,

ihmismieliä lämmittää.

Läikkyy kaduilla värien loiste,
eespäin astui näin

juhliva työ.

Kaikuu marssit

ja askelten tahti
riemumme ilmoille

pulputen lyö.
Tänään nähdä vain omin silmin,
miten valtava voimamme on,
joukkomarssissa

tulee ilmi
yhteistuntomme voittamaton.
Tällä Vapulla omat on voitot:
hiljan kuulumme

tienoilta Kuun
Kansainvälisen juhlanan
soiton,
kosmosyöhön se kantautuu.
Nyt jo puhkeaa urpuihin

tammet,
kevät kedoille kukkia tuo.
Ikinuoruus on rinnassamme,
ja se uusia voittoja luo.
Tässä Karjalan armaassa

suussa
kulkee tunnelma vappuinen.
Elää ilomme
kaduilla, huveissa
kera soiton ja laulujen.

AURORA

Aamunkoissa yllä Nevan
hohtaa pilvi purppuraa.
Katseeni luon ihailevan
risteilijä Auroraan.

Liikuttunut sydän sykkii,
tunnen joka raakapuun.
Hiljaisena nukkuu tykki,
ase suuren Lokakuun.

Uurtaa merta ikuisuuden
laiva tarunomainen —
ulapoille vastaisuuden,
päivään kommunistiseen!

KOLME SANAA

Taas muistui mieleen aika lapsuuden:
toi taatto kirjan työstä tullessansa.
Sivuilta tämän niteen pienoisen
luin Lenin-nimen silloin tavaillen
ja sanat — vallankumous ja kansa.

Niin lapsuutemme punaliinainen
nuo sanat perinnöksi jätti meille,
ne elon kulkuamme ohjaten
vei meidät työn ja taiston valtateille.

Nuo kolme sanaa yhteen kuuluvat
ja tunnuksena reippaan nuorisomme
työkentillämme tänään kaikuvat
kuin syntysanat elämän ja onnen.

LENINILÄISET SYDÄMET

On sellaisia paikkoja maan päällä...
Ne tahdot mielessäsi säilyttää.
Nään kilven:

«Lenin työskenteli täällä.»

Se hartautta loihtii sisimpään.

Mä pysähdyn.

Sen tiedän: joka kivi
on täällä historiaa elämän.

Täältä Iljitsiä

vuotti rivit

työkansan,

taistelevan Venäjän.

Nyt vuottentakaisien

muistioiden lehdet

työhuoneessa ajasta kertovat.
Hän tuossa istunut on työtä tehden...
Ja yhä jatkuu työnsä valtavat.

...Käyn riviin ihmisien hiljenneiden
ja mausoleumiin verkkaan astelen.
Voin kuulla sydänsykkeet tovereiden.
Lyö joka rinnassamme lakkaamatta
Lenin-sydäimestä — pieni hiukkanen!

PUNAISET LIINAT

Kuin kirkkaat asterit,
ne leimuu yhä...
Olen näkevinäin:
takaa vuosien —
viel vuotaa haavat,
tihkuu veri pyhä
lävitseammuttujen lippujen.

Niin läheinen
on vallankumousvuosi,
sen viirit puunsi aamunkoitossa,
siks milloinkaan
ei vanheta voi kuosi
maineikkaan värin,
liinain voittoisain.

Kas tuossa astuu tytöt,
tehtaalaiset,
työn uljuutta taas puuntaa päähineet.
Nuo sammumattomat,
nuo hehkuvaiset
on vallankumouskoissa syttyneet!

MATKALLA

Kevyt kiittää on asfalttikatteinen tie,
auton pyörät vain virstoja käärii.
Se on vauhtien tie ja se kauaksi vie—
vaikka Omskiin tai maailman ääriin.

Siinä paljon on jyrkkiä mutkia,
järvimaisemat väikkyvät vastaan.
Niitä ihailee luonnontutkijat
linja-autonsa ikkunasta.

Bussi pysähtyy katveeseen hongikon.
Tästä jalkaisin polkua tuota...
Korpi taakse jo jää.

Eessä rämeikkö on,
Pojat talsivat hyllyvää suota.

Joku tuskailee reppuaan kohentain:

— Jopa jouduimme hornan peliin.

Onpa lohduton maisema! Rämettä
vain.

Toinen kulkija ihastelee:

— Miten kaunista!

Lakeudet iloiset.

Riittää väljyyttä!

Hätää ei liene!

Vaikk'ei tiet ole asfaltinsiloiset,

kyllä kuitenkin perille vie ne!

Näin sanoen kerää hän näreitä,

heittää polulle havupuita.

Joku näkee vain tummia värejä,

toinen yrittää auttaa muita.

ELÄMÄ

Joskus on kylällä helkkyneet taljankat,
siitä on vuosia vierinyt paljonkin.

Herkkinä kuuntelee läheiset tienoot
illoin kun hanurit soi perin hienot.

Katoilla antennit korkeuteen tähtäävät,
sieppaavat tuulesta kuultavat, nähtävät.
Vaikka nyt muodikkaat soittimet kaikaa
vielä ei loppunut tanhujen aika.

Nähdä voit illoin kun syttyvät tähdet,
nuoriso kulttuuritalolle lähtee.

Neitoset, uusien muotien suosijat
vaatteet on pukeneet — parhainta kuusia.
Leningit hopeaa hohtavat valossa,
täällä on kaunotar monessa talossa.

Neito on täyttänyt kahdeksantoista,
silmissä iloinen pilkahdus loistaa.
Nuorena kaikesta haaveilla voi.
Mitä on elämä? Sanohan, oi!
Kotoisen maiseman pellow piennar,
vainion antimet, aikamme riennot,
kuohuvat kosket ja järvemme kalaiset,
kaikki on omaa — se innoittaa, valaisee.
Nuoriso omaa luo elämäkertaa,
jolle ei tarussa löytyne vertaa.
Voshodin lentona, aamujen ruskona
uurramme uramme, siihen me uskoen
tahdomme uurastaa voimakkain ottein.
Elo — ei haavetta. Totista totta.
Jatku siis elämä, ikuinen vuomme,
sinua vaalimme, kauniiksi luomme!

KEVÄÄN RIENTOA

Kevään rientoa kuuletko raisua:
jääät joessa helkähtää soimaan,
purot uomissaan virroiksi paisuvat,
se on luonnon väkevää voimaa.

Lähde pulpahtaa esille kuorestaan.
Virrat virkeät kuulakkain illoin
pyrkii vapauteen ahtaasta uomastaan —
vedet tulvivat niityille silloin.

Minä katson kun virtojen pauhussa
jääät talviset pirstoutuu tieltä.
Tahdon ihmisten puhuvan rauhasta
kaikkivoittavaa rehtiä kieltä!

SILTA

Teräskaarisilta

niin kuin tiukka jousi
värähtelee hiljaa alla jalkojen.

Katso:

näköpiiriin saarten takaa sousi
sorjana kuin joutsen

pursi valkoinen!

Silta, seisot yllä vetten päilyväisten,
pilareitas aallot huuhtovat.

Silta onnellisten!

Myrskyjä et väistä,
järky et, vaan matkaa kiirehtivään
yli kuohuvien vetten joudutat.

Teräskaarisilta!

Lujuuttasi kiitän,

ylitsemi astun mielin riemuisin:

Kaksi jyrkkää rantaa sinä yhteen liität
kaarin teräksisin vankkumattomin.

Toivon: ihmiskunta kerran tekee samoin,
valtameren yli sillan pystyttää.

Siitä tulee silta jokaiselle avoin
joka ystäviksi kansat yhdistää!

463096

EREMITAAŠISSA

Taas Eremitaasi...

Sen aarteet millaisia!..

On täällä balsamoitu muinaisuus:

vuostuhat uinuneita vainajia...

puusarkofagein pyhä hiljaisuus...

Te tomut!

Ken loi pyramidit työllään?

Ei faaraot, vaan orjat kaiken loi!

On synkkä muisto vuosisatain yöllä,

vain historia tallettaa ne voi...

Suurtilallinen,

herra siirtomaista,

kai lienet henkisukua tuon muumion?

Vaiko yhdennäköisyyttä satunnaista?..

Samantekevää!

Hetkenne jo lyönyt on!

Helteiseltä päiväntasaajalta

pois orjanomistajat lakaistaan

ja kaikkoo ihmisriisto kaikkialta,

ja seestyy auer asukkaille Maan.

Kuin ennenkin

vuostuhannet, maapallo,

ain rataas kuljet,

hiven Kosmoksen...

Ja pian museossa lasin alla

näät plantaattorin ruoskan

viimeisen!

MÄKITUPALAINEN

Kun vaarini sai sadon vaivaisen
niin kolmeen säkkiin mahtui vuoden jyvät.
Vaan pappi kehui:

— Isä taivaitten,
kun rikas oot, ja rukiisi on hyvää!
Intoili vielä riihen ovella:
— On säkki komea ja vetäväkin!
Vaan vaari:

— Sain sen työllä kovalla,
ei ole se pohjaton kuin papin säkit.
Mun vaarini, hän teki minkä jaksoi,
suot kuivasi ja ryytimaata kuokki
ja herralle hän täyden veron maksoi.
Niin sortajaansa talonpoika ruokki.

Ja auttaneet ei luoja eikä laki,
vain työ ja puute oli osanaan.
Vain käsiinsä sai luottaa vanhanakin
mies töllin,
köyhä kansa Suomen maan.

SAVUPIRTTI

Balladi*

Vuoren rinteellä, honkien kätkössä maja
ikivanhaksi elänyt kyyhöttää.
Seinät nokiset säilyttää kaukaisen ajan
— ajan menneen — savua kirvelevää.
Taru kertoo, että myös Pietari kerran
tässä pirtissä matkallaan yöpynyt on.
Kovin pieneltä näyttää se suojiksi herrain,
mutta vieraskin ollut lie vaatimaton...

Vaaran taakse aleni auringonkaari.
Tietä asteli mies virsujalkainen.

* Sortavalan kulttuuripuistossa sijaitsee savupirtti, jota nimitetään myös Pietari I taloksi.

Vastaan kiitän käy troika:

— Venäjän tsaaril..

Hatun päästään mies tempasi kumartaen.
Silloin pysähtyi upeankirjavat vaunut.
Istui rattailla roteva viiksekäs mies.
Hänen matkansa määränpää oli Aunus.
Halki metsäisten seutujen mutkaili tie.
Jalankulkijan luoksensa Pietari viittaa:
— Neuvo, miekkonen, tie taloon lähimpään!
Ukko urahti silmäillen keisarin viittaa:
— Talo yksi vain rinteellä mäen on tään.
Savupirttini ainoa näillä on mailla.
Ellet halveksi, sinne voin opastaa.
Tsaari naurahtaa: — Olemme yösijaa vailla.
Savupirtille, miehet, ajakaa!

Vieras tarkkailee asiantuntijan tavoin
mökin vankkoja seiniä, lakea myös.
Kirvestekoa pöytä ja makuulava.
— Onpa tosiaan tukevaa, isäntä, työs.
Nähdä tahtoisin kirveesi verrattoman,
jolla tupasi tään olet salvonut!
Ukko vastasi: — Ole ei kirvestä omaa.
Tilan voudilta olen sen lainannut.
Päättään pyörittää isäntä Venäjän vallan,
majan matalan lavalle makuulle käy.
Jälleen aamu kun punertaa taivahalla

**hän jo matkalle joukkoineen ennättäy.
Mutta raatajan kädessä kirves on vahva,
lahja arvokas jättämä Pietarin.
Puista Venäjää sillä on veistellyt rahvas...
Pirttivanhus sen muistanee vieläkin.**

PAASOVUORET

**Sortavalaa linnoitusten lailla
Paasovuoret jylhät ympäröi.
Ruotsin sodan aikaan näillä mailla
rahvas vihamiesten joukot löi.**

* * *

**Vuosisadan kahdeksannentoista
taivaahranta liekein loimuaa.
Serdobolin pogostalla moista
ruskoa ei nähty milloinkaan.**

**Vaarain yllä merkkitulet palaa.
Hädän viestit! Rahvas tietäin sen
pakkasessa vettä kantaa, valaa
silojäiksi rinteet vuorien.**

Pärisec jo huurtehiset rummut,
marssii ruodut Ruotsin kuninkaan.
— Meitäkö voi estää jotkut kummut!
huutavat he voitonhuumassaan.

Vakavina Serdobolin tiellä
Paasovuoren paadet vuottavat.
Kas, jo ryntää ruojat sotamiellä,
ylös jyrkännettä nousevat.

Mitä hyötyä nyt taktiikasta?
Puolitiessä vuoren seinämää
kivet, tukit ryskyy heitä vastaan,
edessä vain jäätä sileää.

Siihenpä ei kehnon kynnet pysty,
tuliluikuista ei apua.
Lyhyeen nyt loppuu lyöjän lysti,
minnekään et tästä kapua!

Vuoren harjanteella huimapäiset
uroot surmaapelkäämättömät —
karjalaiset, vepsät, venäläiset
urheasti vastaan iskevät.

Aseinaan vain kiveä ja puuta,
voitontahto, sisu, rohkeus.
Tarvitaanko silloin mitään muuta
vaa'alla kun maan on vapaus!

* * *

Helylään kun matkaat kaupungista —
oikealla Paasovuoret näät.
Niin kuin monumentit muinaisista
sankartöistä kertoo paadet nää.

HELYLÄ

Mistä kylän nimi tämänlainen:
helskystäkö raisun kevätjään?
Siitäkö, kun aamuin herään aina
junan puskureiden helinään?

Kaita joki mutkitellen jakaa
kahteen osaan kylän iloisen,
rannalla sen tehdasvanhus vakaa
seisoo piippuansa poltellen.

Ryöpsähtelee sahajauhopyry,
koneet syytää lautaa nieluistaan.
Meille, suksentekijöille jyry
se on soitantoa mieluista.

Helylä, nyt laulujasi soita!
Kimmoisiksi muuttuu koivupuut,
yhteisvoimin laatii sivakoita
pojat sekä tytöt hymysuut.

Minä mietin kiireittäni kesken:
hyvä on kun aika ajoittain
sukset lähtee lomasta työn melskeen
niin kuin illoin mekin — parittain.

KAUPUNKINI LEHDOT

Kas tuolla, missä jyrkkää rantaa halaa
veet harmaat läikkyväisen Laatokan,
näät vanhan kaupunkini Sortavalan
puutarhain siimeksestä kohoovan.

Se oli raunioissa, mutta tänään
on somistuneet kivikadut sen
ja lahden rantalehto vehreänä
soi nuoruudesta sukupolvien...

Maakuopat silloin ammottivat tuoreet
niin vaiteliaan kolkon kaupungin.
Työn tekoon illoin riensimme me nuoret,
kuin juhlaan, kiiruhdimme talkoihin.

Ja käsittäen kauneuden hinnan
maan elvyttivät nuoret naurusuul.
Me uurastimme läällä rinta rinnan,
kuin suojavartiostoon kasvoi puut.

Jo silloin tämänpäiväin puistikoiden
me haaveissamme näimme nousevan
ja ennustimme maata lapioiden
tuloa kevään suvenkukkean.

ERÄPOLULLA

Neitseellinen seutu verraton!

Karun kauneutesi jälleen kohtaan.

Kuljen katvehessa hongikon,

lammen selkä edessäni hohtaa.

— Terve, hongat syvämietteiset,

sanokaa te vartevat ja vakaat —

missä täällä asuu ihmiset?

Luokseen, polut, mua johdattakaa!

— Kunhan astut tuonne rantamaan,

näet — lampeen kalanpoikasia

retkikunta laskee parhaillaan.

Siiat saavat uuden asuinsijan.

Oikealla — metsän istutus,
nuori viita alkaa humista,
vasemmalla — uudisasutus,
kättä ystävän saat puristaa.

Sinivirralla käy uittotyöt,
luona kalastajan kuhaa syöt.
Kunne kulkenetkaan, matkalainen,
ystävän löydät kaikkialla, aina!

YSTÄVÄLLE

Vielä paksulti on maassa lunta,
hanget peittää vaot peltojen.
Kohmettunut vehnä talviuntaan
nukkuu alla peiton pehmoisen.

Kevät kirkastaen taivaan sinen
pukee kotikunnaat vihreyteen.
Haluat jos olla onnellinen,
joku toinen onnelliseksi tee!

KEVÄTÄR

Taas lakeudet peltojen
ja metsät vihertää
kun Kevätär käy iloiten...
Hän luonnon herättää.

Ja kunne suuntaa askeleet
tää neito vallaton
jo siellä vilkastuvat veet,
puut kuiskii: — Kevät on!

Pois karkoittaen kylmän sään
taas maita Karjalan
käy reippain mielin kylvämään
työn, onnen morsian.

Kun koittaa aamu varhainen,
jo taimilavoillaan
on tyttö päivänsäteinen
ja vaalii oraitaan.

Hän kuohuvalla maidolla
saa sangot täyttymään
ja laulullansa aidolla
suut hymyyn syttymään.

Käy Kevätär, sä kuulla voit
sinessä Pohjan yön
sen nuoren laulun, jossa soi
maa, lempi, onni työn!

Minulle tuo torvensoitto sama
kalluu niinkuin nuoruusnielo kallis
Eloksen rauhoittava laulu
vannon lähtien valon: — Aina valon!

ILTASOITTO

Tyyntyi salomaiden kesäilta.
Päivä hipoo metsän reunamaa.
Jostain kaukaa lammen rantamilta
kirkas torvensoitto kajahtaa.

Helisten se herättelee tienoot
hämärtyvän seudun sinisen.
Minulle on tuttu sävel hieno —
iltasoitto pioneerien.

Soivat, soivat pioneeritorvet...
Totisina seisten riveissään
lapset kuuntelevat kuinka korvet
vastaa iltasoittoon heleään.

**Minulle tuo torvensoitto soma
kaikuu niinkuin nuoruusmuisto kallis.
Unohdaen vanhuuteni oman
vannon jälleen valan: — Aina valmis!**

TIE SANKARUUTEEN

**Kun urotöistä pojat unelmoivat,
ei aina mieleen tule arkityö,
vaan jäiset kentät, missä tuulet soivat
kun koittaa pitkä napaseudun yö.**

**Tai matka Marsiin tahi muuhun
tähteen,
mi tuikkii syvyyksissä kosmoksen.
Kas sillä lailla haaveinensa lähtee
he kaukotielle urotekojen.**

**Vaan ilman jokapäivän aherrusta
ei vastuksia voita sankarit,
ja alistu ei tähtitaivas musta
jos siitä ainoastaan uneksit.**

On uroteko arkipäiväin työssä,
se voiton tietä aina valottaa.
Ja tähdet, jotka välkehtivät yössä
vain tosiahkeruus voi valloittaa!

THE SANKARIT

Kun uutehista pojat uutehista,
ei ainoastaan tule uutehista,
vaan jätit kättä uutehista, uutehista
kun kättä uutehista uutehista.

Tai uutehista uutehista uutehista,
uutehista uutehista uutehista,
kun uutehista uutehista uutehista,
ne kättä uutehista uutehista.

Vaan uutehista uutehista uutehista,
ei uutehista uutehista uutehista,
ja uutehista uutehista uutehista,
ne uutehista uutehista uutehista.

Hän kättä uutehista uutehista,
kun uutehista uutehista uutehista,
kun uutehista uutehista uutehista,
kun uutehista uutehista uutehista,
kun uutehista uutehista uutehista,
kun uutehista uutehista uutehista,
kun uutehista uutehista uutehista,
kun uutehista uutehista uutehista.

UITTAJA

On koski vuolas vihainen,
se nostaa niuhaa niskaa
ja helposti kuin leikkien
puut kiville se viskaa.

Vuo rakentelee ruuhkiaan
vaan uittopoika nuori
kuohut laskee tukillaan
ja purkaa ruuhkavuoren.

Hänelle tuttu virta tää
pyhittää parhaat laulut.
Soi pärskein virma kuohupää
kuin karjalaisen laulut.

Hän isäntä on virrallaan,
sen kanssa tekee työtä.
Kun ilta astuu virkaansa,
niin valaisemaan yötä
mies virittävi nuotion,
nukahtaa makeasti.
Vain koski velloo uneton
ja pauhaa aamuun asti.

SUVEN SAAVUTTUA

Hiirenkorvat kuuntelee varvuissa
miten varikset riitaa haastaa.
Saapuu pääskys pienissä parvissa
kaukovirtojen kuumasta maasta.

Tuolta varjosta koivikon kosteisen
kohti auringon valoa entäin
pieni täplikäs mittaajaperhonen
pellonpiennarta pitkin lentää.

Mietin: hauska mun kukkia poimia ois,
hiekkarannoilla huvitella,
mutta kukapa jouten nyt istua vois!
Sitä tuskin voi kuvitella.

Suven saapuneet päivät ne kiirettä tuo,
siksi aurani kurressa astun.
Näinpä tulevaa runsasta satoa luon,
siitä kannan kun täyden vastuun.

SUVEN SAAPUUTUA

VAINIOLLA

Astun kurkisuolla entisellä,
missä karpalossa kuljettiin.
Täällä mun on hyvä mietiskellä,
muistella kun ojaa kaivettiin.

Nyt kun katsot vainiota tuota,
uskoa et voisi varmaankaan,
että se on ollut pelkkää suota,
jolta valloitimme kyntömaan.

Helpolla ei tullut pellonkaista,
vaan nyt tuoksuu vehnä, aallot lyö.
Tähdät pyrkii kohti Otavaista
hämärässä elokuisen yön.

VEHNÄ

Vehnä, muistanetko suvimaita
mistä muutit joskus pohjoiseen?
Vaikka täällä luonto onkin saita,
oraas juurtui maahan saviseen.

Mutta ensisadon korjas halla,
jää vain kourallinen jyviä,
alkusiemenellä muutamalla
saatiin tähkiä jo hyviä.

Silloin kuului epäilyksen sana:
— Täällä vehnä viihtyä ei voi...
Laiho heilimöi nyt viljavana,
vehnä kasvaa. Kuuntele, se soi!

Kyllä hyvä viljansiemen itää
niin kuin hyvät teot ihmisen,
sen vain aurinkoa saada pitää,
lämpöä ja huolta sydämen.